

Ljubica A. Milekić
ljubica.milekic@nub.rs
JU Narodna i univerzitetska
biblioteka Republike Srpske

UDK: 004.738.5
DOI: 10.7251/BSCSR1405129M

ELEKTRONSKI IZVORI ZA SAMOEDUKACIJU U BIBLIOTEKAMA: IDENTIFIKACIJA, SELEKCIJA I NABAVKA ELEKTRONSKIH IZVORA – GLOBALNI KONCEPT

Sažetak: Ovaj rad obuhvata globalni koncept kreiranja projekta izbora, nabavke, testiranja i stavljanja na raspolaganje elektronskih izvora za samoedukaciju, preciznije izvora čija je namena učenje stranih jezika. Predstavlja takođe i kratak osvrt na značaj ovakvog vida učenja.

Ključne reči: samoedukacija, digitalni resursi, učenje jezika.

U savremenim društvenim tokovima cilj svakog pojedinca je biti produktivan član zajednice i svojim poslovnim kapacitetima biti tražen na radnom tržištu. Koja je uloga biblioteke u, propagiranom od strane Saveta Evrope, procesu celoživotnog učenja? Da li biblioteka detaljnom analizom potreba svojih korisnika i svojih kapaciteta može ući u projekat nabavke, tretiranja i stavljanja na raspolaganje digitalnih resursa za samoedukaciju i time postati najznačajniji faktor uticaja na socijalnu svest? Da li čekajući korenite društvene promene, svako nezavisno od materijalnih prilika, može u biblioteci dobiti mogućnost da stiče široko primenljiva znanja poput onih iz jezika i informatike?

Definisanje uloge biblioteke prema socijalnim promenama i promenama potreba njenih korisnika je hvatanje koraka sa vremenom i ambiciozan i nužan poduhvat koji zahteva poseban angažman kako kulturnih tako i socijalno-političkih aktera.

Samoedukacija – zašto?

Da bismo kao bibliotekari zaposleni u naučno obrazovnim ustanovama u svoj fond uvrstili elektronske izvore za učenje jezika moramo prepoznati njihov značaj za publiku.

Uvrštavanjem ovakvih izvora biblioteka **pruža podršku permanentnom obrazovanju**. Takođe, **smanjuje se jaz** koji postoji u samoj populaciji između osoba koje uopšte ne rade i ne poznaju rad na računaru i onih koji ga prekomerno koriste.

Do sedamdesetih godina dvadesetog veka, preciznije do 1973. godine i velike naftne krize na poslovnom tržištu vladalo je pravilo da inicijalno obrazovanje definiše karijeru do kraja života. Naftna kriza uzrokovala je revoluciju u industrijskim zemljama. Danas je situacija takva da inicijalno obrazovanje u malom broju slučajeva definiše profesionalni put pojedinca. Nužnost za dokvalifikacijom i prekvalifikacijom je konstantna. Ponudom resursa za samoedukaciju biblioteka odgovara na **društvene promene**.

Korišćenjem elektronskih izvora radno sposobnoj populaciji koja nije u prilici da bude **produktivna**, sticanje novih znanja povećava šanse za zaposlenjem. Nezaposleni član društva dolazi u biblioteku da bi dobi znanja koja će mu otvoriti mogućnost da popravi svoju ekonomsku situaciju.

Svaki vid samoedukacije je i solucija za osobe koje su iz **školskog sistema izašle** bez diplome ili čija stručna sprema ne odgovara zahtevima koje posao nameće.

Još 1926. godine u svojoj knjizi „The Meaning of adult education“¹ Edvard Lindman navodi da autonomija u učenju je prema pedagoškim istraživanjima najviše odgovara odraslim osobama. Krenuvši od te tvrdnje, šezdesetih godine prošlog veka američki stručnjaci nastoje da razdvoje edukaciju odraslih i dece i tako nastaje andragogija.

¹ LINDEMAN, Eduard Christian. *The Meaning of adult education*. New-York : New Republic, 1926

Samoedukacija – gde?

Prednost biblioteke u ponudi ovakvih sadržaja pre svega:

- ✓ Otvorenost za širu publiku
- ✓ Ponuda enciklopedijskog i multimedijalnog sadržaja
- ✓ Stručno osoblje koje stoji na raspolaganju korisnicima

Samoedukacija – kako? Od ideje do realizacije

Idealna okvir za uvođenje digitalnih resursa za samoedukaciju je koncept kulturnog projekta. To bi podrazumevalo i kreiranje radne grupe čiji bi zadaci bili:

- analiza potreba publike
- izrada projektnog plana
- pribavljanje finansijskih sredstava – planiranje budžeta i eventualnih nepredviđenih troškova
- raspisivanje tendera i nabavka
- stavljanje na raspolaganje korisnicima uz vođenje evidencije o mogućim slabostima u funkcionisanju sistema

Nakon nabavke građe važno je definisati :

- način pristupa materijalu – lozinka ili ne
- mogućnost istovremenih pristupa ili ne
- preuzimanje dokumenata ili samo korišćenje
- mogućnost pristupa na daljinu ili ne

Karakteristike elektronskih izvora za samoedukaciju

Elektronski izvori za samoedukaciju moraju biti raznovrsni prema:

- ✓ sadržaju
- ✓ publici kojoj su namenjeni
- ✓ uslugama koje se njihovim korišćenjem pružaju

Njihova nabavka je između ostalog, definisana i cenom.

Primeri izvora za učenje jezika

Kod izbora izvora koje će ući u fond biblioteke najjednostavnije je krenuti od **besplatnih**.

Kao preporuka tu bi svakako bio sajt **Language guide** na adresi www.languageguide.org/fr/.

Ovaj sajt predstavlja slikovni vodič za učenje jezika. Sa interfejsom na **dvadeset i jednom jeziku**, nudi didaktički materijal za učenje **jedanaest jezika**.

U sadržaju sajta obrađene su sledeće teme: alfabet, brojevi, pozdravi, ljudsko telo, kuća i porodica.

Takođe besplatan, sajt pod nazivom **Loexsen** na adresi www.loexsen.com nudi korisne izraze pred polazak na put. Na interfejsu na **dvadeset i dva jezika** pruža mogućnost učenja **sedamnaest jezika**. Među temama koje nudi su: orijentacija u prostoru, snalaženje u restoranu, vokabular porodice, brojevi i slično uz pratnju sa audio materijalom.

Svak bi biblioteka u svojoj ponudi mogla uvrstiti i sajt **Gete instituta** koji nudi besplatne testove **za dvadeset pet jezika na dvadeset pet jezika**.

Kad je u pitanju materijal koji se **plaća** biblioteka bi u svoj fond mogla uvrstiti:

- **CD Rosetta Stone** www.rosettastone.com/personal/demo od izdavača Fairfield Language Technologies.
Ovaj izdavač nudi materijal za učenje trideset i jednog jezika kako na CD-ovima tako i onlajn. Koncept vežbi je bez prevoda, uz repetitivnu metodu kao i uz mogućnost

povezivanja glasa, zvuka i teksta. Prednost ove metode je i mogućnost snimanja glasa u svrhu provere tačnosti izgovora.

Za sada biblioteka nije dostupna onlajn verzija.

- **Metoda Talk Now** www.eurotalk.co.uk nudi mogućnost učenja sto četrdeset jezika i namenjena je početničkom učenju jezika uz elementarni vokabular i osnovne rečenice. Takođe postoji i mogućnost snimanja glasa. Cena ove metode je povoljna
- **Capturator** www.capturator.com nudi mogućnost učenja šest jezika: španskog, francuskog, italijanskog, nemačkog i arapskog. Iako je karakteriše školski koncept ova metoda Zajedničkom evropskom referentnom okviru za jezike.

Zaključak

“Učiniti život produktivnim”² po rečima Gastona Pinoa najveća je svrha čovekova. U vremenu opšte krize ljudskih vrednosti i morala učiniti čoveka produktivnim članom društva, uspeh je svake zajednice. Uloga biblioteka u tome je dominantna a proširivanjem svojih usluga ona je jedna od bazičnih ustanova obrazovanja.

Literatura

1. LINDEMAN, Eduard Christian. *The Meaning of adult education*. New-York : New Republic, 1926
2. PINEAU, Gaston. *Produire sa vie*. Paris : Edilig ; Montréal : Éditions Saint-Martin, 1983.

² PINEAU, Gaston. *Produire sa vie*. Paris : Edilig ; Montréal : Éditions Saint-Martin, 1983.

Electronic resources for self-education in libraries: identification, selection and acquisition of electronic resources - global concept

Abstract: This paper covers the global concept of creating a project of selection, procurement, testing and making electronic resources available for self-education, precisely sources whose purpose is learning foreign languages. It also presents a brief overview of the importance of this kind of learning.

Key words: self-education, digital resources, learning languages

Biografija

Ljubica Milekić je rođena 7. marta 1978. godine u Leskovcu (Srbija). Nakon završetka Gimnazije počinje studije na Filološkom fakultetu, na katedri za francuski jezik i književnost u Prištini a nastavlja na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Diplomiravši 2003. godine dobija zvanje profesora francuskog jezika i književnosti. Od 2004. godine zaposlena kao predavač u Francuskom institutu u Banjaluci. Od 2008. godine zaposlena u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci Republike Srpske. Iste godine, polaganjem stručnog ispita, dobija zvanje bibliotekara i do danas radi u službi obrade. U novembru i decembru 2012. godine boravi na stručnom stažu u Francuskoj nacionalnoj biblioteci i Javnoj biblioteci za informisanje.